

ЗАПИСНИК СА ДЕСЕТОГ САСТАНКА РЕПУБЛИЧКЕ СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗРАДУ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ВОДИЧА ДОБРЕ КЛИНИЧКЕ ПРАКСЕ

1. Десети састанак Републичке стручне комисије за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе (Комисија) одржан је дана 06. септембра 2011. године са почетком у 13:00 часова и завршен је у 14:00 часова истог дана.
2. Састанак Комисије је одржан у просторијама Агенције за акредитацију здравствених установа Србије (АЗУС), у улици Др Суботића бр. 5 у Београду.
3. Списак присутних чланова Комисије, као и других лица која су учествовала у раду састанка:
 - 1) **председник:** Проф. др Горан Милашиновић,
 - 2) **потпредседник:** Проф. др Небојша Лалић,
 - 3) **члан:** Проф. др Весна Бјеговић-Микановић,
 - 4) **члан:** Асс. др мед Драган Милић,
 - 5) **члан:** Прим. мр сци. мед. др Драгана Налић,
 - 6) **члан:** Прим. др Мирјана Велимировић,
 - 7) **члан:** Доц. др Арсен Ристић,
 - 8) **члан:** Др сци мед Јасмина Грозданов,
 - 9) **руководилац РГ за исхемијску болест срца:** Проф. др Миодраг Остојић,
 - 10) **руководилац РГ за третман препонских кила одраслих:** др Бојан Радовановић,
 - 11) **руководилац РГ за хипертензију:** Проф. др Александар Нешковић,
 - 12) **руководилац РГ за депресију:** Проф. др Душица Лечић Тошевски,
 - 13) **секретар РГ за поремећај рада штитасте жлезде:** Проф. др Милош Жарковић,
 - 14) **секретар РГ за исхемијску болест срца:** Доц. др Бранко Белеслин,
 - 15) **секретар РГ за исхемијски мождани удар:** Проф. др Љиљана Беслаћ Бумбаширевић
 - 16) **члан РГ за третман препонских кила одраслих:** Проф. др Маринко Жувела,
 - 17) **шеф катедре за хирургију Медицинског факултета у Београду:**
Проф. др Живан Максимовић,
 - 18) **директор Агенције:** др Снежана Манић,
 - 19) др Татјана Никачевић, технички секретар Републичке стручне комисије за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе, Агенција

4. **Кратак садржај дискусије по свим питањима о којима је расправљано на састанку:**

Председник Комисије Проф. др Горан Милашиновић поздравио је присутне чланове Комисије и започео састанак прочитавши Дневни ред. Присутни чланови Комисије нису имали примедбе на Записник са деветог састанка и једногласно су га усвојили. Након тога председник је отворио дискусију у вези са другом тачком Дневног реда, односно извештајем о рецензији водича.

Председник Комисије Проф. др Горан Милашиновић је рекао да су сви чланови Комисије добили рецензије свих водича (осим рецензије Проф. др Радомира Павловића за Водич за третман препонских кила одраслих и рецензије Проф. др Светозара Дамјановића за Водич за поремећај рада штитасте жлезде) и да су све рецензије **позитивне**.

Проф. др Милош Жарковић је контактирао Проф. др Светозара Дамјановића који је потврдио да ће послати извештај о рецензији Водича за поремећај рада штитасте жлезде.

Др Бојан Радовановић је такође потврдио да ће Проф. др Радомир Павловић послати рецензију Водича за третман препонских кила одраслих.

Председник Комисије Проф.др Горан Милашиновић је известио Чланове Комисије о писму руководиоца Радне групе за diabetes mellitus Проф. др Небојше Лалића. Професор Милашиновић је рекао да због објективних околности, у виду нових препорука, водич није било могуће завршити у току ове године. Изнет је предлог Комисији да се Водич за diabetes mellitus пребаци за следећу 2012. годину, са средствима која су већ обезбеђена.

Проф. др Небојша Лалић је изложио члановима Комисије да је предвиђена израда три велика међународна водича крајем ове године, у којима ће бити значајних измена по питању дијагностике и терапије Diabetes melitusa у виду нових препорука.

То може имати бројне последице почевши од едукација до финансијских елемената с обзиром да ће водич бити документ на који ће се можда позивати и фонд у својим одлукама и слично, те би било много рационалније да се водич измени у складу са новим препорукама.

Комисија је једногласно прихватила предлог Проф. др Небојше Лалића да је потребно да водич за diabetes mellitus буде усклађен са новим препорукама и да водич буде пребачен за 2012. годину.

Директорка Агенције др Снежана Манић је рекла да је израђен *Акт о утврђивању водича*, у којем ће бити наведено ко је радио на изради водича, како је текао процес израде водича, ко су били рецензенти итд. Сваки акт о утврђивању водича ће потписати Председник Комисије Проф. др Горан Милашиновић, пошто Комисија званично усвоји Водиче.

Проф. др Горан Милашиновић је рекао да неке од рецензија садрже минорне примедбе које нису условиле да се рецензија прогласи негативном, него напротив позитивном. Предлог Професора Милашиновића је да Радне групе дају неку врсту писменог одговора с обзиром на примедбе које су добиле од рецензената како би Комисија имала све документовано.

Закључак је да све радне групе требају да у писменој форми дају мишљење о примедбама и зашто неке примедбе прихватају или не прихватају.

Директорка Агенције др Снежана Манић је рекла да се доста рецензената осврнуло на неке проблеме који се тичу лекторисања текста. Др Манић је нагласила да ће сви водичи бити лекторисани пре штампе и постављања на интернет.

Проф. др Горан Милашиновић је коментарисао примедбу рецензента Проф. др Костића која се односила на класификацију препорука у водичу за исхемијски мождани удар.

Проф. др Љиљана Беслаћ Бумбаширевић, секретар Радне групе за исхемијски мождани удар је потврдила да је уважено мишљење Професора Костића и да су у водичу сходно томе извршене измене.

Проф. др Александар Нешковић, руководилац Радне групе за хипертензију је изнео мишљење поводом рецензије у којој стоји примедба да нису наведени степени препорука и нивои доказа уз сваку од препорука. Професор Нешковић је рекао да у уводном делу водича стоји образложење због чега није практично свуда наводити степен препоруке и ниво доказа. Проф. др Нешковић је делимично усвојио примедбу и извршио сходно томе измене у водичу .У делу водича који се односи на терапију биће наведени степени препорука и нивои доказа уз сваку од препорука , али у делу водича који се односи на мерење крвног притиска и епидемиологију неће, пошто Професор Нешковић сматра да то није потребно.

Проф. др Милашиновић је коментарисао рецензију Проф. др Биљане Обреновић Кирћански за водич за исхемијску болест срца у којој стоји примедба да је потребно скратити део који се односи на епидемиологију и да се уведу два нова поглавља.

Руководилац радне групе за исхемијску болест срца Проф. др Миодраг Остојић је потврдио да је рецензија Проф. др Биљане Обреновић Кирћански прихваћена и да ће се сходно томе извршити измене у водичу, али да ће то увећати број страна за једну до две са чиме су се сложили чланови Комисије. Комисија је одредила рок за достављање водича недељу дана. Проф. др Остојић је рекао да имена рецензената треба да буду наведена на title page-у с обзиром да су уложили велики труд.

Следећа тачка дневног реда је била одлучивање о врсти повеза водича и о цепном издању водича.

Директор Агенције, др Снежана Манић је рекла да би цепно издање водича требало да има 50 страна, формата који је показан члановима Комисије и који је прихваћен као адекватан. Тих *50 страна цепне верзије* водича би подразумевало око 25. 000 карактера, што би износило једну четвртину водича од *50 страна који је већ урађен и предвиђен за штампу*. Уколико буду обезбеђена средства за штампу цепне верзије водича, то би било изводљиво крајем године. Тачне параметре за цепну верзију водича добиће све радне групе уколико новац буде обезбеђен.

Др Снежана Манић је предложила да повез водича који ће се штампати буде биндер повез (лепљење), пошто ће на тај начин водичи више подсећати на књигу и биће дуготрајнији, што су чланови Комисије прихватили једногласно.

Следећа тачка дневног реда је била одређивање уредника сваког водича. Предлог др Снежане Манић је да уредник свих водича буде председник Комисије Проф. др Горан Милашиновић што је Комисија једногласно усвојила.

Др Снежана Манић се обратила руководиоцима и представницима радних група да пошаљу Агенцији слајд презентације за представљање водича како би се припремио материјал за учеснике. Све Радне групе треба да пошаљу коначан списак предавача за представљање водича што пре.

Доц. др Арсен Ристић је предложио да се слајд презентације водича поставе на интернет презентацији АЗУС-а и да то буде још једна форма водича, што је прихваћено од стране Комисије.

Директор Агенције др Снежана Манић је поставила питање како ће гласити назив водича на насловној страни.

Проф. др Љиљана Беслаћ Бумбаширевић је изнела мишљење да реч „ИНТЕГРИСАНИ“ у наслову водича није у духу Српског језика са чиме су се сложили чланови Комисије и одлучено је да се та реч избаци из назива водича.

Назив на насловној страни сваког водича ће гласити : Национални водич добре клиничке праксе и биће наведена тема водича како је већ било договорено.

У поднаслову водича ће стајати:“ Национални водич добре клиничке праксе за дијагностиковање и лечење (биће наведено име обољења)“, нпр. „ Национални водич добре клиничке праксе за дијагностиковање и лечење артеријске хипертензије“.

Проф. др Горан Милашиновић је истакао да у сваком водичу у уводном делу мора да стоји да водичи покривају сва три нивоа здравствене заштите.

Одлучено је да Проф. др Горан Милашиновић као уредник водича напише текст који ће стајати у уводном делу сваког водича где ће између осталог бити наведено да се водичи односе на сва три нивоа здравствене заштите. Тај текст ће бити прослеђен руководиоцима свих Радних група како би дали своју сагласност.

Др Снежана Манић је рекла да ће након припреме текста водича за штампу, водичи бити послати електронским путем руководиоцима радних група на увид.

Такође, сваки водич ће бити одштампан у једном примерку на штампачу и руководилац сваке радне групе ће морати да парафира све страну у водичу. Након тога водич ће бити спреман за штампу.

Проф. др Душица Лечић Тошевски је поставила питање када ће се уредништву Српског архива слати водичи.

Проф. др Горан Милашиновић је одговорио да би са слањем водича Српском архиву требало почети након што се заврши јавно представљање водича.

Проф. др Александар Нешковић је поставио питање да ли представљање водича може да траје краће од 120 минута.

Професор Милашиновић је одговорио да представљање водича може трајати краће од 120 минута.

На представљању водича публику ће чинити лекари из сва три нивоа здравствене заштите и биће око 150 слушалаца по једном водичу.

Проф.др Милашиновић је изнео мишљење да представљање водича треба да буде једна врста ревијалног, занимљивог предавања и не треба правити велики број слајдова. Његово мишљење је да је битно објаснити лекарима на који начин је најбоље користити водич.

5. Закључци састанка:

- Све добијене рецензије водича су **позитивне**. С обзиром да неке рецензије садрже минорне примедбе, мишљење Комисије је да све радне групе треба да у писменој форми дају мишљење о примедбама као и да наведу разлоге зашто неке примедбе прихватају или не прихватају;
- Комисија је једногласно прихватила предлог Проф. др Небојше Лалића да је потребно ускладити водич за *diabetes mellitus* са новим међународним препорукама и да водич буде увршћен за 2012. годину;
- Биће израђен *Акт о утврђивању водича* након што Комисија званично усвоји Водиче;
- Уколико буду обезбеђена средства за штампу цепене верзије водича, то би било изводљиво крајем 2011. године. Тачне параметре за цепену верзију водича добиће све радне групе уколико новац буде обезбеђен;
- Повез водича који ће се штампати биће- биндер повез (лепљење), пошто ће на тај начин водичи више подсећати на књигу и биће дуготрајнији;
- Комисија је једногласно прихватила предлог др Снежане Манић да уредник свих водича буде председник Комисије Проф. др Горан Милашиновић;
- На интернет презентацији АЗУС-а биће постављене слајд презентације водича;
- Комисија је одлучила да реч „ИНТЕГРИСАНИ“ избаци из назива водича. Назив сваког водича на насловној страни водича ће гласити : Национални водич добре клиничке праксе и биће наведена тема водича како је већ било договорено. У поднаслову водича ће стајати Национални водич добре клиничке праксе за дијагностиковање и лечење (биће наведено име оболења).

- Одлучено је да Проф. др Горан Милашиновић као уредник водича напише текст који ће стајати у уводном делу сваког водича где ће између осталог бити наведено да се водичи односе на сва три нивоа здравствене заштите;
- Слање водича уредништву Српског архива ће почети након што се заврши јавно представљање водича;
- Сваки водич ће након припреме текста за штампу бити послат електронским путем руководиоцима радних група на увид. Такође, сваки водич ће бити одштампан у једном примерку на штампачу како би руководиоца сваке радне групе парафирао све стране у водичу и тиме одобрио да се започне са штампом водича.

Једанаести састанак Комисије одржаће се 03. октобра 2011. године у 13 часова, у просторијама АЗУС-а;

За *Дневни ред једанаестог састанка Комисије*, председник Комисије је предложио:

1. Усвајање записника са Десетог састанка Комисије;
2. Формално усвајање водича од стране Комисије;
3. Достављање слајд презентација за представљање водича;
4. Пројекат развој и имплементација клиничких путева у Србији;
5. Разно.

Записник сачинила:
др Татјана Никачевић

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Проф. др Горан Милашиновић